

הדר פרק ששי עירובין

וישראל בית סאתים אינו אוסר בו'. אומר ר"י דאם הוקף לדירה אפי' בית סאתים אוסר דכיון שהוקף לדירה הוה כביתו ואינו עומד (6) במקום אויר של מצוי ואוסר עדיין פתח הפתוח למצוי ובקונט' לא פירש כן דלדרכה פירש יותר מצית סאתים דוקא

(א) שנת 711, 13 [שנת קנ. ושם נקטנו].

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וישאל וכו'. במקום אויר (של מצוה). תלמי' וכו' באשרי' אין זה: (ב) ד"ה נקטנו וכו' משנה דלקמן. י"ב דף ע"ג ע"ב: (ג) בא"ד דפסקי רב לקמן. י"ב ריש דף ע"ג ע"א: (ד) בא"ד ספר נמאן דלמח. י"ב סוף דף ע"ג ע"ב:

גליון הש"ס

גב' ניבירו ליה לנברי. ע"י לעיל דף סד ע"א מוס' ד"ה אי"כ:

מוסף רש"י

מחיצה היא. לקנות רשות היחיד (שבת 1). ואמירה לנכרי שבות. מדרבנן (ב"מ 3).

רבינו חננאל

רבינו חננאל (המשך) מטלטלין לא מתוכו לים ולא מן הים לתוכו, ועד כמה עד בית סאתים. כלומר שהיו כרשות היחיד, הא יתר מבית סאתים מטלטלין אלמא כרמלית היא, והאי סלע שביים כן קרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה הוא, וקטני דמטלטלין מן הים לתוכו אלמא כרמלית היא, ותיובתא דר' יוחנן תיובתא, ודחי רבא לעולם אין מטלטלין לא מתוכו לים ולא מן הים לתוכו, [וה"ק] בתוכו הוא דמטלטלין עד בית סאתים, רב אישי אמר לעולם ארישא, והן אמרו קרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות, והן אמרו אין מטלטלין מרשות היחיד לכרמלית. בית סאתים דשרי לטלטולי בכליה אטרי רבנן לטלטולי לתוכו לים ומן הים לתוכו, מאי טעמא דילמא אמרו רשות היחיד היא ואח"כ לטלטולי בכליה, ומאי שנא, תוכו שכיח ולפיכך אטרו, מתוכו לים ומן הים לתוכו דלא שכיח לא גזרו ביה רבנן. ההוא ינוקא דאישתוף המים שחיממו לו למול עליהן. אמר להן רבה נייחו ליה מאי חמימי מינו ביתה, והא לא עריבין, אמר להו נסמון על שיתוף שבמבוי. אמרו ליה לית לן שיתופי מבוי, אמר להו אמרו לנו ויזיל ויזיל להו. אמר אביי בעיי לאותובי למר והא תזאה שבות היא, ואמירה לגוי שבות היא,

אפי' פתוח לקרפף. ניחא ליה זיה טפי דליכא אוירא טפי ממצוי ואינו אוסר על בני מצוי: נכרי צים סאתים אוסר. אם היה לו פתח לקרפף צית סאתים ופתח למצוי עדיין אוסר על בני מצוי דאוירא דקרפף לא נפיש אצל אם יותר מצית סאתים נפיש אוירא וצוהיה ניחא ליה ואינו אוסר: ישראל שיש לו פתח לקרפף ופתח למצוי ושכח ולא עירב צמצוי אם קרפף צית סאתים הוא שראוי להשתמש בו אינו אוסר על בני מצוי ואע"ג דלגבי נכרי חשיב וזוטרס לגבי ישראל נפיש דהא צבצב ליכא הולאת משואות יתירין וסגי צבכי ונפיש אוירא ממצוי אצל יותר מצית סאתים דכרמלית הוא כגון שלא הוקף לדירה כיון דאסיר ליה לאישתמושי לא ניחא ליה זיה ואוסר על בני מצוי: פתוח לקרפף מהו. אנכרי קאי ואמילתיה דרב יהודה: הוורק נסוכו. מרה"ר: חייב מטאת. ואע"ג דלענין אסור טלטול שויה רבנן כרמלית שאסרו לטלטל צמכו אלא צד מדאורייתא רה"י גמורה היא דמחיצה היא אלא שמחוסרת דיוורין מתיב רב הונא בר חיננא ד' סלע שביים גבוה עשרה ורוחב ארבעה אין מטלטלין לא מן תוכו לים ולא מן הים לתוכו פחות מכאן מטלטלין עד כמה עד בית סאתים אהייא אולימא אסיפא בית סאתים מפי לא והא מכרמלית לכרמלית קא מטלטל אלא לאו ארישא והכי קאמר סלע שביים גבוה עשרה ורוחב ד' אין מטלטלין לא מתוכו לים ולא מן הים לתוכו ועד כמה עד בית סאתים הא יתר מבית סאתים מטלטלין אלמא כרמלית היא תיובתא דר' יוחנן אמר רבא מאן דלא ידע תרוצי מתנייתא תיובתא מותיב ליה לרבי יוחנן לעולם ארישא והכי קאמר הא בתוכו מטלטלין ועד כמה עד בית סאתים רב אשי אמר ה' לעולם ארישא הן אמרו והן אמרו הן אמרו קרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אין מטלטלין בו אלא בד' אמות והן אמרו אין מטלטלין מרשות היחיד לכרמלית בית סאתים דשרי לטלטולי בכליה אטרי רבנן לטלטולי לים ומן הים לתוכו, מאי טעמא דילמא אמרו רשות היחיד היא ואח"כ לטלטולי בכליה, ומאי שנא, תוכו שכיח ולפיכך אטרו, מתוכו לים ומן הים לתוכו דלא שכיח לא גזרו ביה רבנן. ההוא ינוקא דאישתוף המים שחיממו לו למול עליהן. אמר להן רבה נייחו ליה מאי חמימי מינו ביתה, והא לא עריבין, אמר להו נסמון על שיתוף שבמבוי. אמרו ליה לית לן שיתופי מבוי, אמר להו אמרו לנו ויזיל ויזיל להו. אמר אביי בעיי לאותובי למר והא תזאה שבות היא, ואמירה לגוי שבות היא,

כשלא הוקף לדירה אצל הוקף לדירה אינו אוסר: **ובמאי טעמא דלמא אמרי רה"י גמורה היא**. מכאן המיר ר"ת צגינה אחת יתירה מצית סאתים שלא הוקפה לדירה לטלטל מתוכה לחוץ הוהיל ולא היתה רה"י גמורה כגון קרטיא ופלטיא עוברת לפנייה והמיר להטמין המפתח בתוך הגינה אע"פ שעומד בחוץ ונותן בתוך הגינה או לטול מתוכה לחוץ ואין לחלק בין סלע דהתם משום דלא שכיח שהרי כל עיקר גזירה זו שלא יבא לטלטל בכלו והכי טעמא שייך נמי הכא ועוד יש לדקדק מהא דמניח צפ"ק דשבת (דף 171.) ארבע רשויות לשבת ואם היה אסור לטלטל משאר כרמלית לקרפף יותר מצית סאתים משכחת להו חמשה: **והא לא עריבין בו'**. קודם מילה היה כדפירש בקונט' וכן משמע מדמדתה הך אמירה להזאה שהיא משום מנוה לעשות פתח אצל לאחר מילה ומשום סכנה על זה לא היה אומר והא לא עריבין דצפקות נפש הוציז הרי זה משוצח כדאמרין פרק צמרא דיומא (דף 171.):

נסמוך אשיתוף. דמצוי פירש בקונט' דתנן צמתי' אם נשתתפו צמצוי מותרין כאן וכאן ולא היה לו להציא מנחה משנה דלקמן (ג) בגמ' מוקמינן לה כולה כר"מ דצעינן עירוב וצעינן שיתוף ואם נשתתפו נמי קאמר אלא היה לו להציא רחיה מהא דמניח לקמן צפירקין (דף ע"א): והכמיס אומריס מעריבין או משתתפין ואע"ג דפסקי רב לקמן (א) הלכה כר"מ דצעי תרתי סצר לה כר' יוחנן דאמר נהגו כר"מ אצל כנתלה לא עבדינן כוותיה אי נמי סצר כמאן דאמר (י) צפת כולי עלמא לא פליגי דצחלא סגי ונסמון אשיתוף דקאמר היינו אם נשתתפו צפת: לשבות

לחו רבה נייחו ליה חמימי מנו ביתא א"ל אביי והא לא עריבין א"ל נסמוך אשיתוף א"ל הא לא שתפינן. י' נימרו ליה לנכרי ליתי ליה אמר אביי בעי לאותביה למר ולא שבקן רב יוסף דאמר רב [יוסף אמר רב] כהנא כי הוינן בי רב יהודה הוה אמר לן בדאורייתא מותבינן תיובתא והדר עבדינן מעשה בדרבנן עבדינן מעשה והדר מותבינן תיובתא לבתר הכי אמר ליה מאי בעית לאותביה למר אמר [ליה דתניא] הוזהר שבות * ואמירה לנכרי שבות מה

קרפף יתר מצית סאתים אין מטלטלין צו. דשויה כרמלית לענין טלטול משום דמחלף צרה"ר ומיהו אסור לטלטל מרה"ר לתוכו ומתוכו לרה"ר כד"ר יוחנן דמדאורייתא רה"י היא: והס אמרו אין מטלטלין מרה"י לכרמלית. משום דלא ליתי לטלטולי מרה"י לרה"ר וצוה"י רה"י שהיא צית סאתים לא גזור מאי טעמא צית סאתים דשרי לטלטולי בכליה כי אסרינן ליה לטלטולי מנייה לכרמלית לא אחיא מנייה חורבה אצל טפי מצית סאתים אי אסרת מתוכו לים תוך ד' אמות אחי למימר רה"י גמורה היא אפי' מדרבנן ומטלטלי בכליה ומיעקרא אידך תקנתא דרבנן וצטלו הא מקמי הא: ומאי שנא. דאלים הך תקנתא טפי מהך השתא נמי קא מטלטלי מרשות היחיד לכרמלית: סוכו שנית. וכי שרי ליה לטלטולי צגווה חוץ ליה עלמא ומחלף צרה"ר: מסוכו לים לא שנית. ולא גזרו רבנן צמלתא דלא שכיח ואע"ג דצפ"ק דשאר רה"י לכרמלית גזור רבנן הנהו שכיחן אצל הני תרתי כחדא יותר מצית סאתים ומתוכו לכרמלית לא שכיח: דאישתוף חמימי. שהיו רוצין למולו והחמו לו חמין מצערב ונשפכו היום: מגו ציפאי. מציתיה דרבה והתינוק היה צבית אחר צאותה חלר: נסמון אשיתוף. דמצוי דתנן [לקמן ע"ב]. צמתי' אם נשתתפו צמצוי מותר כאן וכאן צמצוי וצחלירות אף על פי שלא עירבו: דאורייתא מוספינן אינפתא. צאסור של תורה ומכס מורה צו היתר יוש צתלמדיים שיעוד להשיב ישיב קודם מעשה שלא נעבור על דברי תורה אצל דרבנן כגון עירובי חלירות שצדיקן לחכם לעשות בהוראתו: והדר מוספינן. ליה ללמוד אם יפה הורה: הוזהר. על הטמא אינה אסורה צבצב אלא משום שבות: מה

מא א מיי פ"ה מהל' עירובין הלכה ז' טו"ש"ע א"ח קימן שפט: ב ומיי שם הל' ז': מב ג מיי פט"ו מהל' שבת הלכה א טו"ש"ע א"ח ס' שמו טע"ף ג': מג ד ה מיי שם הל' ז': מד ו מיי פ"ה מהל' עירובין הלכה יע ופ"ה שם הלכה יג סמג עשין דכנפס א טו"ש"ע א"ח ס' שפס: מה ז מיי פ"ו מהלגת שבת הלכה י ופ"ג מה' מילה הלכה ט סמג לאון סה וששין כח טו"ש"ע א"ח ס' שבת טע"ף ח ופ"י שלא ספ"ו ו טו"ש"ע י"ד ס' רבו טע"ף ה':

רבינו חננאל

ולא תיבא לבקעה משמ, אלא אפילו לקרפף אם פתח וסילק רשותו שכל המבוי. רבה ורב יוסף דאמרי תרויהו גוי בית סאתים אוסר יתר מבית סאתים אינו אוסר. פ"ה פתח ארבעה על ארבעה פתוח לקרפף אם יש בו בית סאתים עדיין אוסר [ע"ל] בני המבוי, שלא סילק רשותו. [יותר מב' סאתים אינן] (ואינו) אוסר. וכן סוגיא דשמעתא. לפי שירא שחננו ושבתו בקרפף שיש בו כמה רשות ושבת גוי עמון ההוא (גז) בית סאתים ששבת עליו אסור לישראלים ששבתו עמו לטלטל בו, אבל בשאר המקום כלו אינו אוסר. ישראל, שלא עירבו, בית סאתים אינו אוסר, כי בלא עירוב מותר בו, אבל יותר מבית סאתים שאין לו [לטלטל] אלא על ידי עירוב, אוסר אלא אם כן ביטל רשותו כר' יוחנן דאמר יש ביטול בירחב. אמר עולא א"ר יוחנן (א"ר) קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אפי' כור ואפי' כוריס הוורק מרשות הימים לתוכו חייב, מחיצה היא אלא מרשות דיוורין. ומותבינן עליה מיהא, סלע שביים גבוה י' ורחב (י') [ד'ן] סתחים היא מטלטלין לא מתוכו לים ולא מן הים לתוכו, פתוח מיכן מטלטלין עד בית סאתים. האי בית סאתים דקתני [אאדי קאי, אין אפחות מיכן בית סאתים הוא דמטלטלין (הוא) [הא] יתר מבית סאתים לא. והא פתוח מ"י סתחים כרמלית הוא, והים כרמלית הוא, מכרמלית לכרמלית הוא ואפי' יתר ארישא שרי. אלא לאו ארישא והכי קתני, סלע שביים גבוה י' ורחב י' אין